

Nuorten huumekekeilut

Julkaistu 12.11.2020

Ensimmäinen huumekekeilu tehdään keskimäärin noin 20 vuoden iässä kannabiksella. Ensikekilun ikä on vuosien saatossa noussut, vaikka huumeiden käytön yleisyys onkin samanaikaisesti väestötasolla kasvanut. Yleisesti voidaankin sanoa, että huumekekeilujen tekeminen kuuluu nuoreen aikuisuuteen ja aikuisuuteen.

Tutkimuksen osoittavat, että myös nuoremmissa ikäluokissa esiintyy kannabiskokeiluja – hyvin vähän kekeiluja muilla huumeilla. Nuorten kannabiskokeilujen määrä on lisääntynyt jonkin verran 2010-luvulla ja vuonna 2019 yhdeksäsluokkalaisista pojista 13 prosenttia ja tytöistä 9 prosenttia oli joskus elinaikanaan kekeillut kannabista. Selvästi yleisin syy kekeiluihin on uteliaisuus.

Kannabiskokeiluille on niin nuorten kuin vanhempien keskuudessa luonteenomaista nimenomaan kekeileminen. Tyypillisesti kannabista kekeillaan 1–2 kertaa eikä kekeilu jatku säännöllisempänä käyttönä. Nuoret kekeilijat saavat aineen yleensä kavereilta tai tutuilta ja kekeilut tehdäänkin usein jonkun aiempaa kokemusta omaavan kanssa.

Yksittäisestä kannabiskokeilusta aiheutuva suora terveyshaitta on yleensä vähäinen. Terveyshaitat kuitenkin suurenevat käytön jatkuessa ja käytetyn ainemäärän kasvaessa. Nuorten yksittäisten kannabiskokeilujen kohdalla terveyshaittoja suurempana riskinä pidetään yleensä välillisiä ongelmia. Kekeilut voivat joidenkin nuorten kohdalla kieliä erilaisista ongelmista, kuten hankalista kotioloista, ajautumisesta vääränlaiseen porukkaan, mielenterveyden ongelmista tai muutoin pahoinvoinnista.

Välilliseksi haitaksi voi myös katsoa leimaantumisen kannabiskokeilujen takia vertaisten tai aikuisten silmissä. Poliisille kiinni jääminen kannabiskokeiluista voi aiheuttaa monenlaisia ongelmia ja joissain tapauksissa merkinnän rikosrekisteriin. Viranomaisrekistereihin jäävät merkinnät kannabiskokeiluista voivat haitata esimerkiksi opiskelupaikan tai työn saantia. Syyttäjälaitoksen linjauksen mukaan (2018) alaikäisten kohdalla pyritään kuitenkin ensimmäisellä kiinnijäännin kerralla rangaistuksen sijaan poliisin puhutteluun ja toisella kerralla neuvotteluun syyttäjän kanssa.

Nuoruus on kekeilujen, jännityksen etsimisen, identiteetin rakentumisen ja oppimisen aikaa. Myös erehdykset kuuluvat nuoruuteen. Nuorten kannabiskokeilut eivät ole automaattisesti merkki ongelmista tai syy syvään huoleen, vaan osa kasvamista ja rajojen etsintää. Joidenkin nuorten kohdalla kannabiskokeilut voivat kuitenkin olla yksi signaali muiden joukossa pahoinvoinnista tai muista ongelmista.

Mikko Salasuo

Vastaava tutkija, dosentti, Nuorisotutkimusverkosto

link

> **Lähteet**

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laheiset-ja-paihteiden-kaytto/nuorten-huumekekeilut>